

**Ministerieel besluit tot definitieve aanduiding van de ankerplaats
Heuvel van het Banhoutbos in Zwevegem en Deerlijk**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluiten van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010 en 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 6 maart 2013 tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats 'Heuvel van het Banhoutbos';

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 9 januari 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. 'Heuvel van het Banhoutbos' te Zwevegem en Deerlijk wordt definitief aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde:

De ankerplaats vertoont zowel geologische, geomorfologische, pedologische, hydrologische als ecologische karakteristieken. De heuvel van het Banhoutbos is een

getuigenheuvel van het Tertiaire landschap. Het parkbos situeert zich op een topzone van het interfluvium tussen het Schelde- en Leiebekken. De dunne Quartaire laag maakt het gebied minder geschikt voor landbouw, waardoor het van oudsher bebost is. Door de samenhang tussen de geologische formaties, reliëf- en bodemverschillen, de hydrologische omstandigheden en beekdalinsnijdingen en in het bijzonder ook de continuïteit van het bosgebruik, komen waardevolle vegetatietypes voor, m.n. plateau- en hellingbossen bestaande uit zuur Beukenbos en fragmentair Eiken-Haagbeukenbos met wilde hyacint. De aanwezige bosranden met de gradiënt tussen bos en landbouwgebied is belangrijk.

De omgevende gronden bestaan overwegend uit akkers met op enkele plaatsen begroeide taluds. Lokaal komen rond de hoeves nog graslanden met een historisch gebruik als graas- of hooiweide voor met aanwezigheid van diverse kleine landschapselementen waaronder knotbomen, hagen, hoogstamboomgaarden, houtkanten, al dan niet begroeide taluds. Vooral de lijnvormige landschapselementen zijn belangrijk als leefplaats en verbindingroute voor diersoorten. De natuurwetenschappelijke waarde wordt verder ook bepaald door het voorkomen van autochtone bomen- en struikensoorten in de betreffende landschapselementen.

2° historische waarde:

Het Banhoutbos en omgeving kennen, net als het gehele interfluvium tussen Leie en Schelde, een vroege menselijke aanwezigheid. Langs de weg naar Heestert zijn er diverse vondsten uit het Mesolithicum. De talrijke archeologische vondsten op de diverse heuveltoppen in de ruime omgeving (o.a. in Kooigem) wijzen eveneens op een nagenoeg continue menselijke aanwezigheid op het interfluvium.

De beboste heuveltop vormt een restant van een groter boscomplex dat minstens teruggaat tot het midden van de 15de eeuw. Het ondiep Tertiair substraat en de daaruit voortvloeiende minder gunstige bodemgeschiktheid heeft ertoe geleid dat de heuveltop nooit ontgonnen is. Ook de omgevende percelen zijn pas laat, in het derde kwart van de 19de eeuw, in cultuur gebracht, na de beschikbaarheid van verbeterde landbouwtechnieken en middelen. Enkele dreven en begroeide taluds in het landschap vormen een relict tot waar het vroegere bos kwam.

De historische waarde van het bos krijgt een meerwaarde door de aanwezigheid van een 19de-eeuws kasteel met enkele gave bijgebouwen (stallen, wagenhuis, duiventoren, boswachterswoning) en een aansluitende parkaanleg (gazonpartijen, solitaire bomen, deels ommuurde moestuinruimte, poorten).

In de onmiddellijke omgeving van het bos zijn nog enkele hoeves gaaf bewaard die het landbouwkundig erfgoed van de ankerplaats gestalte geven. Lokaal zijn restanten van een walgracht, huiskavels (weiland) en hoogstamboomgaarden aanwezig.

3° esthetische waarde:

De heuveltop biedt vergezichten naar de verstedelijkte Leievallei en naar het Kanaal Bossuit-Kortrijk. Het parkbos omringd met dreven benadrukt de topzone in dit open landschap. De variatie tussen de beboste heuveltop, de dreven en het omgevende open akkerland verhogen de esthetische waarde. Het kasteel en bijhorende gebouwen vormen één esthetisch gaaf geheel binnen de parkaanleg van het Banhoutbos en de dreven.

4° sociaal-culturele waarde:

De ankerplaats bezit geen sterk uitgesproken sociaal-culturele waarde. Het toponiem 'Banhout' verwijst wel naar het voormalig bosrijke karakter van de omgeving en wellicht ook naar specifieke gebruiksrechten die golden ten aanzien van grafelijke boseigendommen waarop al dan niet streng werd toegezien.

5° ruimtelijk-structurerende waarde:

De heuvel is een baken in het landschap. Het structureert de ruime omgeving. Het vormt de basis voor de structuur van het wegen- en drevenpatroon. Door de beboste heuveltop en het omringende open landschap wordt deze getuigenheuvel extra geaccentueerd als baken in het landschap. De belangrijkste wegen door- en langsheen het bos zijn omzoomd met bomen. Deze dreven zijn kenmerkende ruimtelijk-structurerende dragers.

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1) Kasteelpark Banhout met historische boskern

a) archeologisch erfgoed:

- archeologische site met bewoningssporen uit het Neolithicum (CAI 71176);
- relictten van oefenloopgraven en oorlogsmunitie uit WO 1;

b) bouwkundig erfgoed:

- Heestert, Banhout 1, koetshuis (DIBE 81048); koetshuis, vermoedelijk van 1853-1854 (cf. kadaster), met achtergelegen, deels ommuurde moestuin met muurserre, bereikbaar via een sierlijk poorthekken met natuurstenen pijlers, aansluitend meermaals verbouwde hoeve, in kern teruggaand tot tweede helft 19de eeuw.
- Heestert, Banhout 2, kasteel (DIBE 81048); kasteel in neoclassicistische stijl, vermoedelijk opgetrokken in 1854 (cf. kadaster pas in 1865) op het hoogste punt van het domein.
- Heestert, Banhout 3, boswachterswoning met laat 19de-eeuwse kenmerken (DIBE 81048);
- Heestert, Banhout 4, duiventoren en afhankelijkheden (DIBE 81048); duiventoren, vermoedelijk daterend van 1881 (cf. kadaster), met ingewerkte groentenkelder, hondenhok en kippenhok en bovenaan ingerichte duiventil.

c) landschappelijk erfgoed:

- kasteelpark met historische boskern, gazonpartijen, solitaire bomen, vervaagde zichtassen, restanten van afsluitende haag;
- dreven in en rond bos;
- landelijke wegen, buurtwegen;

d) waardevolle zichten:

- vanaf Banhout/Oude Lettenhofstraat (Heestert) naar wijde omgeving (alle richtingen, in essentie N, ZW, Z en ZO);

2) Omgevende open akkerlanden

a) archeologisch erfgoed:

- Heestert, Hellekenlos 8, site met walgracht, (CAI 72930);
- Heestert, Vierkeerstraat 185, site met walgracht (CAI 72932);

b) bouwkundig erfgoed:

- Heestert, Hellekenlos 8, hoevedelen met 19de-eeuws uitzicht (DIBE 81071);
- Heestert, Kwadestraat 24, hoeve met vroeg 20ste-eeuws uitzicht (DIBE 81086);
- Heestert, Vierkeerstraat 185, voormalige kasteelhoeve met wagenhuis en schuur zgn. Banhoutboshof met 18de en 19de-eeuwse kenmerken (DIBE 81122);

c) landschappelijk erfgoed:

- open akkergebied;
- taluds (al dan niet begroeid met struiken);
- hoogstamboomgaard;
- landelijke wegen en buurtwegen;

d) waardevolle zichten:

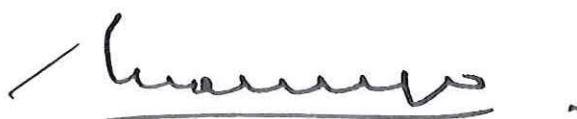
- vanaf Wulfsbergstraat/Molenstraat (Zwevegem/Deerlijk) ZW richting beboste heuveltop;
- vanaf Salembierstraat/Hellekenlos (Zwevegem/Heestert) NO richting beboste heuveltop;

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel,

26 FEB. 2014

Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS